

Келир жылны бюджетти социальный жанына тартады

Акыры. Аллы 1-чи беттеди.

КМР-ни Правительство-суну Председатели Андрей Ярин, ол 605 миллион сом нек белгилегенин англита: «Биз наалон органлагы кысылуугубузу бир кесек болушган этебиз, бизнес-бизге да белги берибиз. Ал-гыдан окуяна финанс план-да кергизтоолу ача огур-лу ишлеге, бек алга иш хакына кеторуге барыр, биз да НДОЛ-ни өстөгөн-хайрындан ол кыоранч-хакына, инновация техно-логия ишени тамамлауга да компенсация алырбыз деп уту эттебиз», - дегенди.

Андрей Ярин республика-ны бюджетти наалогта кы-лар бир жыйылган аял-на-кере кыралып келге бар-мазлыгын чертгенди, биз наалон тамында фидан-алынуу кебетинию сема-сына кереге, алай бла ай-ныган субъектлени дара-жаларына жетерге кере-беш дегенди. Ол акыл эттегенди, КМР ол жаны бла ЮО-да юч алы субъектени санындагы, би-ринчи жерге чыгарга да аны онгу барды.

Айныуу эки тюрлю амалы

2011 жылга битеулю реги-он продуктуну өлчөмү быйыл-дан 34,2 процентте өскөдү эк-ти 78050,5 миллион со-мга жеткендик деп билдир-генди КМР-ни экономика-ны айныуу саты-алуу мини-стрин Мускуланы Алай Прав-ительствону жыйылуунда. Ол Кыбарты-Малкар Респу-бликаны 2009-2011 жылдада социальный-экономика ай-нытуу прогнозу эки тюр-

лю амалын кергизгенди. Биринчи амалына багыт биче, министр анда инвестиция-лауга аспап эс бурулуугу чертенди эм быйыл шартла келтиргенди: битеулю регион продукт 2011 жылда 2008 жыл да тенгештиргенде 23,9 миллиард сомга өскө-дик. Ол а асломасында промышленностка, эл мол-ке, курулушта ишени ке-бейгенди эмда розница

Киши да хорлатырга сүймейди

Акыры. Аллы 1-чи беттеди.

Шахматчы бла тубешию-ну ача, Питер Райканы журналистлере: «Угтай де-миз эсегиз, кызыланы кел-леми бир кесек кетиреби-з дейди. Журналисте кыар уралды. Андан сора орулу-ла башалдыла. - Сиз алас позиция ой-нуу жаратымысы? - А. КОСТЕНЮК: - Ол бол-лума ойнарга амалсыздан

тубеши. - Испания кыорулуану у нек сайлаганысы? - Акыла бла манга алай ой-насам тап эди да, андан (кю-ле). Кызыланы келлеми кы-лар кыорулуану сайлар эдим. Мен а оюнуу тенг бо-шарга сүйөгөнө. - Экигизден биригиз кыат-дырсакыз, арта бир бири-ги бла шухукту жюрюто-рюкюмсүз? - А. КОСТЕНЮК: - Бизни оюнуубуз спортду. Спортта у хорлапган, хорлаткан да бо-лады. Аны себепли биз бу жолдан сора да тубешириб-баша чемпионатка. Сөз-сүз, бир бири танымак-рыктыбыз. Хорлаткан этгенме деп, бир биригизе тил тут-кан а неге ушагын затды? (Кюледи). Тамбла да тубе-ширибиз. Х. ИФАНЬ: - Бек башы, мен оюм эттегенди, буу че-мпонатка кыатышп,

Чемпионатка кыатышканга бла ушакыга

Къарындаш шухукту келюнюгю кетюредди

Леонс Гарсия Испания шахматланы дуньясында белгиле журналистди. Ол Нальчикке келгени эки кюн болады, алай, заманы бошуна оздурмай, ишени кыолгы алып, компьютер артында чемпионаты барынуу юсюнден материалга жасады. Гарсия мени боюнуну ушакъ игеримди.

чеклени кы-лам, спортну бу тюрлю юсюн ю бети болууга да кереклени иги ишлемди. Александра Костенюк анга тюрлюштенди да, кючю ойнаганы бла бирге шахматланы даражасында би-икте тутайды. Александра усталыгы бла, кесин жюрютоюу бла да юлгюлодо.

Леонс, биз сизни чемпионат башлангыры алынды да сактай эдик. Быйыл кеч нек келгенсиз? - Мен мында турнирни ачылган кюнөндөн окуна бек сойлоп болук эдим, алай онгум жок эди. Чемпионаты ачылуу Испанияда эр кишилери араларында бардырылган улуу турнир бла бир заманга тоштенди. Ол шахматланы тарыхында бек шакталаны иш эди да, анга бармай жаратык той-ло эди. Анга битеу дуняда бек бийик рейтингтери бол-ган сегиз шахматчыдан ал-тыс кыатышкандыла. Мен анда оюнаны кылай барг-анларыны юсюндө жааг-анма. Аны себепли, но бек сойлом да, мындагы чекли-онаты ачылууна келам-магман.

Хуу Ифаныны юсюндө ай-ткенди, экидеги шахмат-ланы дуньясында ачыла бол-маганды. Мен аны онки-жылгылыгындан бери таны-мак. Ол Испанияда да бир неча кере ойнаганды. Хуу Хамплены хорлаганы манга бек сейриди. - Мен финалда Костенюк бла оюнарлыклары-на шухук эдим. - Мен да. (Сейр этип, кю-ледди).

«Сизни кыралда у шахматла не чектеди? - Севелияда 1987 жылда Карповну бла Каспаровну араларында ючюнчю матч болгандан сора бизде шахматла бек кенг жайылганды. Биогонюлде Испания жылга дуняны башка кы-ралларындан эсе кел тур-ириде бардырары. Школда да тюрлю программага шахматчыла юретиуу да киреди. Болсада, жасы-тулга, спортну бу тюрлюсю-де бизни миллет жыйтибиз алыкка жоктуу.

Ушакыны ОСМАНЛЫ АЙШАТ бардырары. Сурауны автор алганды.

Быйлыгы жайда бизни ата журтуларыбыз Анталья курортында келюкювери бла биринчи жерни алгандыны, баш конкурентлери - немешлиени - артка ыктыргы-андыла. Тюрлюле ыразы-дыла, алай бизни туристлери-биз кыонак юйлөдөн чык-май, асыралгак, экскурсия-ларга, ресторандарга эс ач-кыа кыораткандына а артык жаратамычыла. Ол себептен а анталыкча мун-дан азынанды «хар затны багысы да киреди» деген этеги системаны кетерип му-раттадыны.

Ушакыны ОСМАНЛЫ АЙШАТ бардырары. Сурауны автор алганды.

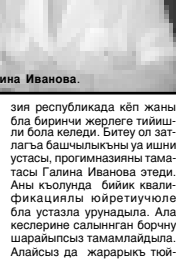
Окутуу юйретуу

Сабий шахарчыкыны сейирлик жашауу

Нальчикде ирилени санын-да болгын башланган школде сабий садла келю-ле. Алай аяны аршында у айырмалау 34-чю номер-ли прогимназияны айтырга болуктуу. Мында жыл са-ныла школга барырга бол-маганыла кечинден онки кыуам бары. Ападан сора да, мында биринчи класстан тюртюнчю дери да окута-дыла.

бөрү ючюнд да кыайгырган-лай туралдыла. Аяны дарман суу болган бассейнде ий-лыкыга эки жер жуундура-дыла, нерва системаларын кючлендириуу амалларын эттеди. Ким биледи, кесек-ле тийипи негда тамаргы арууган болса, олсагат анга медицина кабинетине, дарман хансландан най ичиреди. керек болса, тийшерине бакдырардыла.

Хар зат да анда сабийлеге тап болсон деп этиледди. Алагы деп гылаулачала, леринде тампаганны табыдыла, кермегени квердиде, билмегени билдиде. Ала, билм алгандан сора да, адеп-кылыктыга, юй жумушланы тамам-ларга да юйрөндө-ле. Жаз башында у абадан-кырык сабийле, бахчага чыгып, улук салдыла. Жайны узунна ача кыары-дыла, кюз артында у, бай-рам этип, тиринчи жыйрга кыуамн болары ол заманда. Ала аны жыйып, аш-азык-

Galina Ivanova.

Elena Koyuberdina dersle bardyrary.

Marina Xapova.

Galina Borodnina.

зия республикада кеп жаны бла биринчи жерлеге тийши-ли бола келеди. Битеу ол зат-тада башчылыкка уа ишени устасы, прогимназияны там-тасы Галина Иванова этеди. Аны кюлауды биринчи квали-фикациялы юйретиуучу бла усталза урундыла. Ала кесерине солангыга борнуу шарыйысы таммалдыла. Алайсыз да жарарык той-юлюз.

курска кыатышды. Жыл сай-бу ю окуу юйден эки клас-сы кыарылды. Сабийлени уа Завокондан, Баховандан, Нартыаладан, Чегем шахар-дан, Нальчикке жуук элле-Хасаниядан, Шалушадан, Акь-Суддан да келтиредди. Прогимназияда школуну-на кеп жаны бла юйрөтө-ди. Терт жылларында ала инглиз тилден дерсле бере-ди, беш жылдан тиримка-пластика, миллет этпесе, жу-допестуу, сурат ишлеу, те-атр студияга, каратедо спорт секцияга да жюрю-диюле. Сабийле саууктулу

полле, терекле, майдына да тап жарашдырылыдыла. Бек гичечкидени да унут-малдыла. Ала оийай тюр-лун ачымача амалла кы-ралгандыла. Эрттенкиде сабийлеге юйретиучолери, усталзы да тышында юй-рейди. Корпусларына кир-ип, кийимлери алыштыры-п, зардыкка тизиледи. Абданаракланы уа таза, жарык клас отула сак-лайдыла. Арбазда бир деп бир артык зат керюк той-ло.

Этүюлюс келтиредди. Школга барып башлагы-аналга уа битеу предмети-ден дерсле бардыла. Ала эр-тенкиден тошге дери анда кыадалып юйрөшөди, ан-дан сора солуп, биягы парталарына олтуруй, оий-рейлген заданчыланы эте-ди. Анда окутуучула ша-хар, республикалы конкур-лада биринчи жерлени алг-анлары да бошдан тюрлю-ди. Быйыл 1-чи сентябрден бери шухат, шапка, шол-тенниске секцияла да иш-леп башлагандыла.

ХОЛАПАНЫ Марзип.

Миллет проекте кыошулганды

Акыры. Аллы 1-чи беттеди.

Аллай чекге жетуге итин-иуу «Майский» чабакъ завод акшы кыошулукту этерге болуктуу. Аны перспектив-панында республиканы кел-леринде чабакъла өсдюрю-ю кенерте барууга себеп-ли этуу баш жерин тутайды. Башхама айтканда, КМР-ни жеринде болган келлени чабакъ балла бла толу жал-чытуу чекге жетуюду баш мурад. Ол жаны бла бизнес проект кыорулуанганды, итинши органла бла кели-шимше да этилгенди. Алагы жер заводу тире-сине жыны алуудан товар чабакъла өсдюрюнчю битеу ишени тамамланган курулу-шине бардырылыкында. Ала болсада, предпрятие сатыу-алыу этуичю жер-ле жый сайып 34-35 тонна чабакъ жыйып туруктуу. Предпрятиюнда кыара и-краны промышленносте му-рдора чыгарырга да мурад барды. Ол проектин Риганы «Аквапроект» фирмасы жа-

рашдырганды. Алай пред-притияла Австралия, Лат-вияда эл Подмосковьяда жетишилди ишлеп эл иеле-рине акшы хайыр келтирип турганылы иги кесек заман болды.

ЖАНГЫ ЖОРУКЪ Административ тазир

Водительлени кёбсюю жолда жюрюнуу жоруклары-на бузукулук этгенери ючюн алау административ жорукларына тубешию. Ол угтай, тазирни телемген водител Россияни Административ Кодексини 20.25-чи статьясыны 1-чи кесегине керек жагындан административ жуаулка тартылады. Законда белги-ленгенди: «Административ тазирни токташдырыл-ган замандында телемген адамга у ол ачкандан эки кереге кеп тюрлөе тошери-кюди неда ол 15 суткага ттурлады».

Республиканы жолларын-да 8-чи сентябрден 14-чю сентябрде дери кезимде 12 авариа болганды. Алада 3 адам өлгенди, 14 адам кылуу тапханды.

Россейлиле Тюркде солурга итинедиле

барына да кыарылды. - Турцияга Москвадан барганыла сан азады, региондан туристе уа кёбейе тюрөгөндиди, дейди «Анжур» деген блогерим башчысы Иветта Вердин. Турцияны хар бешинчи тури-сти россейлиди.

ЖАШАРБЕКЛАНЫ М.

Рынокну эксперт айтан-каны керу. Турцияны турбиз-ниси ол предложданыны жаны укасан. Нек дегенде торж жагыла бек турист-леден, ол санда россейли-ден да, кыуру кыалгырга болуктуула.

Терсликлерине жолугурукъаула

14-чю сентябрде ингри-де, саят 7-ден 50 минут жууп, АЭ-2108 автомашина-ны водител Нальчикден Биринчи Чегем таба «Кав-кач» федеральный дери бла кетип бара, ВЭ-2107 авто-машина бла кыагышхан-ды. «Жигули» машинаны 7-чи моделини эл пассажи-ры жаула болуп, бөлүндө тапханды тошөндө.

Р. БАЛОВ

Ушакыны ОСМАНЛЫ АЙШАТ бардырары. Сурауны автор алганды.